

12 Haziran 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Denizlerde toplu taşımadan bahsedilince, akla vapurlar ve deniz otobüsleri ile taşıma gelir. Ancak çok özel durumlar dışında Dünyanın hiçbir yerinde açık denizlerde toplu taşımalar “motor” adı verilen teknelerle yapılmaz. Dünya’da toplu taşımanın gittiği yön belli iken, İstanbul’un tarihi mekanı ve sit alanı olan Adalar İlçesine bağlı adalarına motor ağırlıklı bir karma ulaşım kararı fevkalade yanlıştır. Vapurların olumsuz hava şartlarına karşı güvenliği, motorlara göre çok yüksektir. Son üç yıldır Adalar-Bostancı ve Adalar-Kabataş hattındaki vapur seferlerinin özellikle kışın aşırı derecede azaltılması sonucunda, “motor” olarak adlandırılan tekneler, ağırlıklı olarak Bostancı hattında olmak üzere Kabataş ve Kartal hatlarında yoğun toplu taşıyıcı duruma gelmiştir.

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Sn. Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa’nın 98, İç Tüzüğü’nün 96 ve 99’uncu maddeleri gereğince saygıyla talep ederim.

Prof. Dr. Haluk EYİDOĞAN
CHP İstanbul Milletvekili

- Denizde Toplu Taşıma Prensipleri ve Deniz Güvenliği: Motorlardan acil durumlarda tahliyei sağlamak için kapıların tasarımı ve kullanımı vapurlara göre çok hatalıdır. Bir kaza veya benzeri olayla karşılaşılınca, yolcuların can güvenliği vapurlarla mukayese kabul etmeyecek kadar üstündür. Motorlar yetersiz donanımı olan iskelelere baştan yanaşmaktadır. İniş ve binışleri sağlamak için portatif merdiven yanaştırılmaktadır. Motorların merdiven yüksekliklerinde hiçbir standart yoktur, gelişigüze'dir. Deniz seviyesinin alçalıp yükselmesine göre merdiven ihtiyacı farklılaşmakta, denizin dalgalı olduğu günlerde hareketli bir zeminden, merdiven olarak yanaştırılan platforma atlamak zorunda kalınmakta ve rüzgarlı havalarda kıyıya çarpan dalgalar nedeni ile de ıslanılmaktadır. Hasta, yaşlı, çocuk ve engellilerin elle taşınarak ve kaldırılarak motora giriş çıkışları mümkün değildir. 21. yüzyılın en vazgeçilmez kurallardan biri de, engellilerin tekerlekli sandalyelerini yardımsız kara-deniz demeden her türlü yapıya/vasıtaya girip çıkabilmeleridir. Güvenliksiz bir ortam yaratan yanlış tasarım ve zaman zaman yaralanmalara varan olayların olduğu bu güvenliksiz durum düzeltilecek midir?
- Gürültü ve Görüntü Kirliliği: Motorların gürültüsü vapurlarla mukayese edilmeyecek kadar yüksektir. Bir taraftan motorların boylarının ve güçlerinin büyümesini memnuniyetle karşılarken, diğer taraftan büyümeye paralel olarak artan gürültünün önlenememesi halkı rahatsız etmektedir. Bazı motorların içinde konuşmak bile mümkün değildir. Bilhassa trafiğin yoğun olduğu saatlerde iskelelerdeki ve ada sahilindeki uğultu, şehir merkezindeki trafiğin gürültüsünü hatırlatmaktadır.
- İskele Anarşisi: Farklı kurumların adalarda sahil boyunca yapılan iskeleleri ve bu iskelelere bağlanan motorlar, sahilde bulunan halkın önünde adeta bir duvar meydana getirmekte, bu tarihi mekanda bir deniz araç trafiği ve iskele anarşisi yaratmaktadır. Her biri ayrı ayrı kullanılan ve

yan yana dizilen iskeleler şunlardır: Şehir Hatları Vapur İskelesi, Deniz Otobüsleri İskelesi, Bostancı Motor İskelesi, Kartal Motor İskelesi, Yük İskelesi. Ayrıca bu dizinin sonunda bir de çok eski bir liman vardır. Sahilin bir dinlence ve istirahat alanı özelliğini mahveden bu keşmekeşe ve her türlü kirliliğe yol açan bu durum, Adalara yakışan ve ada sahillerini rahatlatan tek veya kombine bir iskele tasarımı ile çözülecek ve ada sahillerinde bu "iskele kirliliğine" bir son verilecek bir proje düşünülmekte midir?

- Motor Yeterlik Standartlar: Motorlar için konmuş olan asgari yasal belgelerde aranan şartlar, çok düşük standartlarda seçilmiştir. Bu nedenle vapurlarla mukayese ettiğinizde çok düşük vasıfları olmasına rağmen, her türlü belgelerini tamamlama imtiyazları bulunmaktadır. Motorların mevcut bu vasıfları, gelişmiş ülkelerdeki açık deniz vasıflarına yükseltilecek midir?
- Öğrencilerin Mecburi Seyahati: 1999 depremi sonrası hala yıkılıp yeniden yapılmayı bekleyen Heybeliada'daki Hüseyin Rahmi Gürpınar Okulu nedeniyle, 200 kadar öğrenci Büyükada'ya motorla gitmek zorunda kalmaktadır. Bu nedenle anneler her sabah iskelelere koşturmakta, bazıları çocukları ile gidip gelmektedirler. Ayrıca Heybeliada Anadolu Lisesi öğrencileri de benzer şartlarda diğer Adalardan gelmektedirler. Öğrencilerin daha güvenli olan vapurla ulaşımı sağlanabilecek midir?
- Çaşılanların Seyahati: Gerek İstanbul'dan Adalar'a, gerekse Adalar'dan İstanbul'a işleri için gününbirlik seyahat edenler de özellikle kışın vapurlara gereksinim duymaktadırlar. İş saatlerine uygun vapur temini yapılacak mıdır?
- Taşıma Ücretleri: Her ne kadar Bostancı-Adalar hattının rantabil olmadığı söylenmekte ise de, maliyet hesabı herkesin anlayacağı şeffaflıkta yapılmamıştır. Adalar hattı ücretinin yüze atmasıyla, 4 defa daha uzun olan Boğaz hattında vapurlar, motorlar çalışmaktadır. Maliyet bahanesi ile vapurlardan, motorlara geçilmesine rağmen, planladıkları tasarruf Adalıların cebine değil, motorcuların kasasına girmiştir. Ayrıca motor büfelerinde satılan ürünlerin fiyatı, vapurlara oranla hayli yüksektir. Bu olumsuzluklar düzeltilecek midir?
- Gemi personelin eğitimi: Motorlardaki personelinin eğitimi ve belgeleri konusunda kuşkular vardır. Motorlarda kimin kaptan, kimin çaycı olduğu anlaşılamamaktadır. 24.07.2010 tarihinde Caner Kaptan isimli teknenin yaptığı kazada eğitimin eksik olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca bu personelin ilk yardım eğitimlerinin, makinistliklerinin nereye kadar olduğu bilinmemektedir. Bu eksik ve aksaklıklar giderilecek midir?
- Disiplin: Motor personelinin yolculara davranışları da tartışma konusudur. Hepsi için olmasa da bazılarında nezaket gibi konularda davranış bozukluklarına rastlanmaktadır. Bu sorunun çözümü için ne yapılacaktır?
- Sosyallik: Motorların sırt sırta veya arka arkaya olan oturma düzeninden vazgeçilmelidir. Ayrıca oturma rahatlığı, havalandırmaları, tuvalet temizlikleri, iniş çıkışlarda ıslanılması, yük yerinin yetersiz olması, bazen içersinin kokması ve daha pek çok konuda vapurların düzeninden çok uzaktırlar. Bu sorunun çözülmesi mümkün müdür?

